

позитивного фокусу. Завдання сторін суперечки – знайти конкретні шляхи вирішення конфлікту. Іншими словами, медіатор – це не арбітр, який вирішує, чи правий хтось, а лише мотивує сторони шукати прийнятний консенсус для всіх сторін [2, с. 74].

Медіатор обговорює узгоджену дату медіації зі сторонами. Перш ніж прийняти пропозицію в якості медіатора, медіатор зобов'язаний переконатися, що він має достатній професійний досвід і компетенцію для проведення медіації, і, на запит сторін, надати їм інформацію про його попередню діяльність та наявний професійний досвід.

Індивідуальні та колективні трудові суперечки відіграють важливу роль у юридичних суперечках. Посередництво – це ефективний спосіб захисту прав як працівника, так і роботодавця. Медіація може допомогти знайти відповідний та оптимальний баланс між інтересами працівника та роботодавця та уникнути репутаційних суперечок. У ділових відносинах важливо підтримувати «гарне ім'я» компанії, що гарантує конфіденційність посередництва.

Проблеми із запровадженням процесу медіації при вирішенні індивідуальних трудових спорів в Україні включають відсутність адекватної інформації про медіацію як засіб публічного вирішення цих спорів. Про існування цієї проблеми свідчить аналіз сучасних наукових та періодичних джерел, який показав, що в Україні немає інших інформаційних та рекламних матеріалів, окрім брошур із медіації, які видаються деякими неурядовими організаціями. Іноді проводяться заходи комунікативного характеру (семінари, зустрічі, конференції), присвячені питанням, пов'язаним із використанням медіації.

У висновках варто зазначити, що медіативний підхід до вирішення суперечок все ще сприймається в Україні як новаторський. Однак, зважаючи на підвищену увагу та активність науковців, влади у вивченні та впровадженні інституту медіації, є підстави сподіватися, що він незабаром буде повністю освоєний.

1. Войнаровская О. Медиация в трудовых спорах. URL: http://jurliga.ligazakon.ua/blogs_article/338.htm.

2. Урусова Е. Внутрифирменные и трудовые споры. О медиации или как быстро разрешить конфликт без обращения в суд. 2-е издание. Львов: ЧП «Компания «Империал», 2015. С. 74.

Владислава МАСОХА

Владислав ТИШКОВ

курсанти Навчально-наукового інституту
права та підготовки фахівців
для підрозділів Національної поліції
Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ

Науковий керівник:

к.ю.н., доц. **С.В. Бабанін**

доцент кафедри

кримінального права та кримінології

Дніпропетровського державного

університету внутрішніх справ

ПЕРСПЕКТИВИ ЗАПРОВАДЖЕННЯ МЕДІАЦІЇ У КРИМІНАЛЬНЕ ПРАВО УКРАЇНИ

Одним із методів вирішення конфліктних ситуацій, спрямованим на узгодження позицій сторін, є медіація. Для цього обов'язковим присутнім має бути незалежний посередник, тобто медіатор, який обирається спільно сторонами спору та який не тільки забезпечить неупереджений аналіз справи, а й забезпечить комунікацію між її сторонами. Метою цього процесу є не пошук винного однією зі сторін, а саме винайдення оптимального рішення для обох сторін. У медіацію включають інтереси людини, що можуть виходити за межі юридичного вирішення питань у суді.

Кожна особа, вчиняючи певні дії, керується власними бажаннями, мотивами та міркуваннями. До вчинення конкретно цих дій особу тягне саме своє бачення вірності

прийняття рішень у відповідній ситуації. Тому суперництво між двома особами можна назвати боротьбою між двома точками зору.

Самостійно прийти до вирішення питання в такій ситуації майже неможливо. Жодна зі сторін не багатиме поступатися своїми інтересами та всіма способами вживатиме заходів для доказування правильності саме її думки. У такому випадку присутність незацікавленої особи забезпечить повний та всебічний розгляд справи. Саме на цьому і ґрунтується медіація [1].

Такий вид примирення поширений у країнах Європи. Однак Україна тривалий час не мала спеціального законодавства з відповідного питання, проте вона, принаймі, має основи для запровадження процедури медіації. Наприклад, статтями 45 та 46 Кримінального кодексу України передбачено звільнення від кримінальної відповідальності за умови дійового каяття винного або примирення сторін [2].

Медіацію можна описати, як повну протилежність судовому процесу. Звісно, вердикт виносить суддя, але сама процедура є формалізованою та йде кодифікованим шляхом. Цей процес встановлює свої правила, які узгоджені обома сторонами спору. Встановлення медіації, як один із шляхів розгляду справи та примирення сторін у судовій гілці влади, зменшить навантаження на суди. Проте, у такому випадку, не всі кримінально карані діяння можна буде вирішувати методом медіації. Наприклад, кримінальні правопорушення проти національної безпеки України слід вирішувати шляхом судового розгляду. Посягання на незалежність України, недоторканість її кордонів та державний лад не може вирішуватися на основі примирення держави та особи-посягача. У такому випадку лише суд зобов'язаний здійснювати розгляд відповідної справи та встановлювати покарання, пропорційне суспільно небезпечним діям суб'єкта кримінального правопорушення. Головними принципами лишаються: конфіденційність, добровільність та неупередженість медіатора [3].

Якщо аналізувати розвиток медіації в Україні, то першим кроком до узаконення медіації було внесення законопроекту «Про медіацію» до Верховної Ради, але через політичні процеси його тривалий час не розглядали. Комітет із питань верховенства права та правосуддя виніс його на розгляд і 16 листопада 2021 року було прийнято Закон «Про медіацію». У документі закріплені на законодавчому рівні можливості проведення медіації. Також пропонується застосовувати медіацію в усіх конфліктах, що виникають. У законі визначено права та обов'язки медіаторів, їх статус та порядок проведення цієї процедури. Було внесено зміни до трьох кодексів та Закону України «Про судовий збір» [4].

Підсумовуючи, можна сказати, що медіація є альтернативним способом вирішення різних типів справ. У переліку таких є сімейні, трудові, адміністративні та інші спори, а також спори у кримінальних провадженнях під час укладання угод про примирення потерпілим, підозрюваним та обвинуваченим. Проте після прийняття закону медіаторам потрібно буде приступити до виконання своїх обов'язків. Стосовно питання, що вони є достатньо кваліфікованими, ми вважаємо, що на початку цього шляху потрібно створити умови для роз'яснювальної, просвітницької та освітньої роботи у сфері медіації.

1. Як працює медіація та відновне правосуддя. ООО ВГО КВУ. 1803. URL : <https://www.prostir.ua/?library=yak-pratsyuje-mediatsiya-ta-vidnovne-pravosuddya>.

2. Запровадження процедури медіації (примирення) у законодавстві України. Міністерство юстиції. URL : https://minjust.gov.ua/m/str_11347.

3. Перспективи розвитку медіації в Україні. Юридична Газета. 2014. URL : <https://yur-gazeta.com/publications/actual/perspektivi-rozvitku-mediaciyi-v-ukrayini.html>.

4. Закон «Про медіацію». Інформаційне управління Апарату Верховної Ради України. 2021. URL : <https://portal.rada.gov.ua/news/Novyny/216385.html>.